

Vergaderjaar 1991-1992

22 337

Wijziging van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf en de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen in verband met de richtlijn 90/618/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 8 november 1990

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN

1. Inleiding¹

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt, dan wel uitsluitend opmerkingen van redactionele aard bevat (artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State).

Het wetsvoorstel strekt tot uitvoering van de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 8 november 1990 tot wijziging, met name wat de wettelijke aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen betreft, van Richtlijn 73/239/EEG en Richtlijn 88/357/EEG tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche (90/618/EEG, PbEG L 330 van 29 november 1990), verder te noemen «de richtlijn».

De richtlijn, waarvan de tekst als bijlage bij deze memorie is gevoegd, is in tamelijk korte tijd tot stand gekomen. De onderhandelingen zijn begonnen in januari 1990 en reeds in juni 1990 kon de Raad van Ministers met gekwalificeerde meerderheid een gemeenschappelijk standpunt bepalen. Het Europese Parlement bracht op 14 februari 1990 advies uit en keurde het gemeenschappelijk standpunt van de Raad in oktober van dat jaar goed. De richtlijn werd op 8 november 1990 vastgesteld.

Van de richtlijn is aan de Lid-Staten op 20 november 1990 kennis gegeven. De Nederlandse wetgeving (de Wet toezicht verzekeringsbedrijf (WTV; Stb. 1990, 342) en de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM; Stb. 1984, 269)) dient op 20 mei 1992 aan de richtlijn te zijn aangepast en de aanpassing dient op 20 november 1992 in werking te treden.

Doel van de richtlijn is in het bijzonder de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen onder de werking van de tweede coördinatie-richtlijn schadeverzekering (88/357/EEG, PbEG L 172 van 4 juli 1988), verder te noemen «de tweede richtlijn schadeverzekering», te brengen, waardoor de gesloten nationale WAM-markten, waaronder de Nederlandse WAM-markt, toegankelijk worden gemaakt voor buitenlandse dienstverrichtende verzekeraars.

¹ De bijlagen zijn ter inzage gelegd op de bibliotheek.

2. Tweede richtlijn schadeverzekering

Voor een goed begrip van de richtlijn volgt eerst een samenvatting op hoofdpunten van de tweede richtlijn schadeverzekering.

Deze richtlijn, waaraan de WTV op 1 juli 1990 is aangepast, coördineert de in de Lid-Staten geldende toezichtsregels teneinde voor schadeverzekeraars de grensoverschrijdende dienstverrichting te vergemakkelijken.

Dienstverrichting betekent in dit kader dat een schadeverzekeraar met een vestiging in een Lid-Staat rechtstreeks risico's kan verzekeren in een andere Lid-Staat, zonder aldaar te zijn gevestigd. Onder vestiging wordt verstaan zetel, agentschap of bijkantoor alsmede elke andere duurzame aanwezigheid van een verzekeraar op het grondgebied van een Lid-Staat. De toelatings- en uitoefeningsvoorwaarden voor de vestiging zijn reeds gecoördineerd bij de eerste richtlijn schadeverzekering (73/239/EEG, PbEG L 228 van 16 augustus 1973).

De tweede richtlijn schadeverzekering onderscheidt twee categorieën van risico's, te weten grote risico's en de overige risico's die verder worden aangeduid als massarisico's. De grote risico's zijn, simplificerend gezegd, de industriële, commerciële en professionele risico's van grote bedrijven.

Aan het onderscheid tussen grote risico's en massarisico's ligt de overweging ten grondslag dat verzekeringnemers in beide categorieën in verschillende mate bescherming behoeven. Voor grote risico's wordt er van uitgegaan dat de betreffende verzekeringnemers wegens hun hoedanigheid, grootte of wegens de aard van de te verzekeren risico's geen bijzondere bescherming behoeven in de Lid-Staat waar het risico is gelegen zodat hun een zo ruim mogelijk beroep op de verzekeringsmarkt van de EG moet worden geboden. Voor de andere verzekeringnemers moet een adequate bescherming worden gegarandeerd. De belangrijkste consequenties die de richtlijn aan dit onderscheid verbindt zijn de volgende.

Bij massarisico's mag de dienstverrichting afhankelijk worden gesteld van een vergunning. Bij de grote risico's mag een dergelijke eis niet worden gesteld: daar is de notificatie- of meldingsprocedure dwingend voorgeschreven.

Bij de grote risico's (en bij massarisico's wanneer de Lid-Staat van dienstverrichting geen vergunning eist) houdt de Lid-Staat van vestiging van de verzekeraar toezicht op alle activiteiten van die vestiging (home country control).

Bij grote risico's mogen de Lid-Staten geen goedkeuring of systematische mededeling meer eisen van de algemene en bijzondere verzekeringsvoorwaarden en van de tarieven. Met dit verbod is voor deze risico's in EG-verband in feite overgestapt naar een systeem van normatief toezicht, waarbij verzekeraars vrij zijn om hun bedrijfsbeleid zelf te bepalen, zonder voorafgaande goedkeuring van polisvoorwaarden en tarieven (een systeem dat Nederland al van oudsher kent). Voor massarisico's is dit (nog) niet het geval.

Met betrekking tot EG-verzekeraars schrijft de tweede richtlijn schadeverzekering een samenwerking van toezichthouders voor, waardoor kan worden opgetreden tegen ongewenste praktijken. Leidt dit niet tot beëindiging hiervan, dan kan de Verzekeringskamer zelf, door middel van het geven van voorschriften of een verbod terzake van acquisitie, passende maatregelen nemen.

De tweede richtlijn schadeverzekering geeft geen voorschriften met betrekking tot verzekeraars met zetel buiten de Gemeenschap. De Lid-Staten zijn derhalve vrij de dienstverrichting aan deze verzekeraars al dan niet toe te staan.

Voor de Nederlandse situatie heeft invoering van het onderscheid

tussen grote risico's en massarisico's weinig consequenties gehad. Nederland heeft met de totstandkoming van de wet van 20 juni 1990 (Stb. 337), tot wijziging van de WTV in verband met de tweede richtlijn schadeverzekering, voor alle risico's, dus voor zowel de grote risico's als de massarisico's, de notificatieprocedure voorgeschreven. Aan deze keuze lagen verschillende overwegingen ten grondslag, die er kort samengevat op neer komen dat, gezien het open karakter dat de Nederlandse verzekeringsmarkt van oudsher kenmerkt, gezien het feit dat het toezicht door de Lid-Staat van vestiging adequaat is als gevolg van de met de eerste richtlijn schadeverzekering bereikte coördinatie, alsmede gezien de mogelijkheid effectief op te treden tegen misstanden, het stellen van de vergunningseis niets extra's zou toevoegen aan de bescherming van belangen van verzekeringnemers, verzekerden of gerechtigden op uitkeringen. Voor het volledige overzicht van deze overwegingen zij verwezen naar de Memorie van Toelichting bij die wet, paragraaf 3, bladzijde 4 e.v. (Kamerstukken II 1989/90, 21 344, nr 3).

Derde land-verzekeraars, die, evenals EG-verzekeraars, van oudsher vrij waren naar Nederland diensten te verrichten, zijn zo veel mogelijk op dezelfde wijze behandeld als verzekeraars met zetel in de Gemeenschap.

Daarmee wordt enerzijds recht gedaan aan het open karakter van de Nederlandse verzekeringsmarkt terwijl anderzijds wordt voorkomen dat derde landverzekeraars een gunstiger behandeling zouden krijgen dan EG-verzekeraars.

Aangezien de Verzekeringskamer tegen ongewenste praktijken kan optreden middels haar bevoegdheid voorschriften of een verbod ter zake van een acquisitie op te leggen, en het stellen van een vergunningseis geen extra waarborgen biedt, is ook voor deze verzekeraars de notificatieprocedure ingevoerd.

Enkele branches zijn van de bepalingen inzake dienstverrichting in de tweede richtlijn schadeverzekering uitgezonderd, vanwege de bijzondere aspecten daaraan verbonden. Dit betreft onder andere de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen (de aansprakelijkheid van de wegvervoerder daaronder niet begrepen). Deze situatie vindt zijn grond in de omstandigheid dat vanwege de bijzondere bescherming van belangen van benadeelde derden bij deze verzekering, het functioneren van de nationale garantiefondsen, de werking van het systeem van de groene kaart en van de nationale bureaus van motorrijtuigverzekeraars veilig gesteld moesten worden. Teneinde de onderhandelingen over de tweede richtlijn schadeverzekering niet extra te belasten werd besloten voor dienstverrichting met betrekking tot WAM-verzekeringen een aparte richtlijn op te stellen, teneinde beter recht te doen aan de specifieke aspecten van deze verzekering. Derhalve bleef voor deze verzekeringen in alle Lid-Statens het verbod op dienstverrichting gehandhaafd. De Europese Commissie nam daarbij de verplichting op zich, zo spoedig mogelijk een voorstel bij de Raad van Ministers in te dienen voor een richtlijn betreffende het vrij verrichten van diensten inzake de verzekering van WAM-risico's. De onderhavige richtlijn is daarvan het gevolg.

3. Eerste, tweede en derde WAM-richtlijn

Met betrekking tot de WAM-verzekering is in Europees verband een systeem ontwikkeld ter bescherming van de positie van verkeersslachtoffers en hun rechtsopvolgers (verder te noemen, in overeenstemming met de terminologie van de WAM: benadeelden). Op grond van de eerste en tweede WAM-richtlijn (72/166/EEG en 84/5/EEG) dienen de Lid-Statens het sluiten van WAM-verzekeringen met een minimaal voorgeschreven dekking verplicht te stellen (vgl. de artikelen 2 en 3 van de WAM) en dienen de nationale bureaus van motorrijtuigverzekeraars voorts overeenkomsten te sluiten om ten behoeve van benadeelden de

schade af te wikkelen veroorzaakt door gewoonlijk in andere Lid-Staten gestalde motorrijtuigen (vgl. de artikelen 1 en 2 van de WAM).

Tevens werd voorgeschreven het instellen van een waarborgfonds dat tot taak heeft schade te vergoeden veroorzaakt door niet-geïdentificeerde motorrijtuigen of door motorrijtuigen waarvoor niet aan de verzekeringsplicht is voldaan. In Nederland is beroep op het Waarborgfonds Motorverkeer tevens mogelijk in geval van schade veroorzaakt door gestolen motorrijtuigen, door erkend gemoedsbezwaarden alsmede in geval van insolventie van de WAM-verzekeraar (artikel 25, eerste lid, van de WAM).

De derde WAM-richtlijn (90/232/EEG) tenslotte, die op 14 mei 1990 is vastgesteld en waarvan de verwerking in de Nederlandse wetgeving nog in voorbereiding is, verplicht de Lid-Staten er voor zorg te dragen dat benadeelden onverwijld de verzekeraar kunnen traceren die de aansprakelijkheid heeft gedekt met betrekking tot het bij het ongeval betrokken motorrijtuig. In Nederland is dit reeds mogelijk via het Centraal register WAM, dat wordt bijgehouden door de Rijksdienst voor het Wegverkeer. Verzekeraars zijn verplicht het sluiten en beëindigen van WAM-verzekeringen met betrekking tot kentekenplichtige voertuigen te melden aan de Rijksdienst. Het register dient tevens voor de controle op de naleving van de verzekeringsplicht (artikel 13 van de WAM).

Benadeelden hebben in Nederland een eigen vorderingsrecht op de WAM-verzekeraar van de aansprakelijke partij (artikel 6, eerste lid, van de WAM).

Het Waarborgfonds wordt in Nederland ingevolge de artikelen 24 en 24a van de WAM gefinancierd door de WAM-verzekeraars in evenredigheid tot het aantal en de aard van de door hen in Nederland verzekerde motorrijtuigen, alsmede door de Staat in evenredigheid tot het aantal en de aard van de motorrijtuigen behorende tot het rijkswagenpark. Het Nederlands Bureau der motorrijtuigverzekeraars, waarvan WAM-verzekeraars ingevolge de artikelen 14, tweede lid, onderdeel a, en 26, derde lid, van de WTV lid moeten zijn, wordt, ingevolge de bijdrage-regeling vastgelegd in haar statuten, gefinancierd door de WAM-verzekeraars, in evenredigheid tot het premie-inkomen.

4. Doel en inhoud van de richtlijn

Bij de richtlijnonderhandelingen heeft centraal gestaan de bescherming van benadeelden in het algemeen en het in stand houden en functioneren van het in paragraaf 3 beschreven systeem rond de aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen dat in het leven is geroepen ter bescherming van de belangen van benadeelden. In de richtlijn zijn met het oog daarop specifieke bepalingen opgenomen die de dienstverrichting in de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen mogelijk moeten maken, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de belangen van benadeelden.

Het in de tweede richtlijn schadeverzekering geïntroduceerde onderscheid tussen grote risico's en massarisico's wordt door de richtlijn ook van toepassing verklaard op WAM-verzekeringen (artikel 2 van de richtlijn). Voor de grote WAM-risico's, dat wil zeggen de WAM-risico's van grote bedrijven (vgl. artikel 1, eerste lid, onderdeel i, onder 3°, van de WTV), is de notificatieprocedure dwingend voorgeschreven. Voor de overige risico's (massarisico's) mogen de Lid-Staten de dienstverrichting afhankelijk stellen van een vergunning.

De richtlijn eist van dienstverrichtende WAM-verzekeraars dat zij toetreden tot het bureau van motorrijtuigverzekeraars en het waarborgfonds in de Lid-Staat van dienstverrichting. Zij moeten op gelijke grondslag als in de Lid-Staat van dienstverrichting gevestigde verzekeraars financieel bijdragen aan deze instellingen, in verhouding tot het

premie-inkomen of het aantal in de Lid-Staat van dienstverrichting gedekte risico's (ingevolge het door artikel 6 van de richtlijn in de tweede richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 12bis, tweede lid).

De dienstverrichtende WAM-verzekeraar moet een schade-afhandelaar aanstellen in de Lid-Staat van dienstverrichting. Deze moet worden belast met het namens de verzekeraar afwikkelen van vorderingen van benadeelden en moet in verband daarmee over voldoende bevoegdheden beschikken om de verzekeraar, zowel in als buiten rechte, te vertegenwoordigen. De schade-afhandelaar mag zich namens de betrokken verzekeraar echter niet bezig houden met de uitoefening van het verzekeringsbedrijf (ingevolge het door artikel 6 van de richtlijn in de tweede richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 12bis, vierde lid).

De Verzekeringskamer dient de door hier te lande gevestigde verzekeraars in dienstverrichting geboekte premie mee te delen aan de toezichthouder van de Lid-Staat van dienstverrichting, gespecificeerd naar branchegroep.

Artikel 9 van de richtlijn schrijft voor dat binnen de in de branchegroep voertuigenverzekering geboekte premie, de in de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen geboekte premie afzonderlijk wordt vermeld.

De richtlijn voorziet verder in een aantal keuzemogelijkheden voor de Lid-Staten:

Dienstverrichtende verzekeraars kunnen worden verplicht, op dezelfde voorwaarden als gevestigde verzekeraars, zich te houden aan de voorschriften die de Lid-Staat van dienstverrichting stelt inzake de dekking van verzwaarde risico's (bijvoorbeeld gehandicapten, ouderen, jongeren, notoire brokkenmakers) (ingevolge het door artikel 6 van de richtlijn in de tweede richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 12bis, derde lid).

De schade-afhandelaar mag worden verplicht de verzekeraar te vertegenwoordigen bij de controle op het bestaan van geldige WAM-verzekeringen (ingevolge het door artikel 6 van de richtlijn in de tweede richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 12bis, vierde lid).

Op voorstel van Nederland is in de richtlijn de mogelijkheid opgenomen tot uitbreiding van de notificatieprocedure met een verklaring van toetreding tot het bureau en waarborgfonds en een mededeling van naam en adres van de schade-afhandelaar (artikel 7 van de richtlijn). Voor Nederland was dit punt van belang omdat hiermee de nakoming van de verplichtingen door de dienstverrichtende WAM-verzekeraar op eenvoudige wijze kan worden vastgesteld.

Eveneens op initiatief van Nederland voorziet de richtlijn in de mogelijkheid te bepalen dat in de polis of een ander dekkingsbewijs, behalve het adres van de vestiging en eventueel van de zetel van de verzekeraar, tevens worden opgenomen de naam en het adres van de schade-afhandelaar (artikel 8 van de richtlijn). Dit punt was voor Nederland van belang om de bekendheid van de verzekeringnemer en, via deze, van de benadeelde, met de schade-afhandelaar te bevorderen.

In artikel 11 wordt bij wijze van overgangsmaatregel voor de technische voorzieningen met betrekking tot WAM-verzekeringen een uitzondering gemaakt op het beginsel van home country control, waarvan sprake is bij de grote risico's (en bij massarisico's wanneer de Lid-Staat van dienstverrichting geen vergunning eist). In afwijking van artikel 23, tweede lid, van de tweede richtlijn schadeverzekering mag de Lid-Staat van dienstverrichting met betrekking tot grote risico's tijdelijk bepalen dat het toezicht op de omvang van de technische voorzieningen, de dekking van de technische voorzieningen door gelijkwaardige en congruente activa, alsmede de lokalisatie van deze activa geschieden onder haar toezicht, overeenkomstig haar regels en gebruiken. Het toezicht door de Lid-Staat van dienstverrichting op de omvang van de technische voorzieningen is toegestaan tot de datum waarop aan de

richtlijn jaarrekening en geconsolideerde jaarrekening verzekeringsmaatschappijen (PbEG C 30 van 8 februari 1990) moet worden voldaan, het toezicht door die Lid-Staat op de dekking van de technische voorzieningen door gelijkwaardige en congruente activa is toegestaan tot de datum van kennisgeving van de derde richtlijn schadeverzekering (PbEG C 244 van 28 september 1990) en het toezicht door die Staat op de lokalisatie van technische voorzieningen tot de datum waarop aan die richtlijn moet worden voldaan. Over beide richtlijnen vinden de onderhandelingen in Brussel nog plaats.

Het belangrijkste discussiepunt bij de onderhandelingen over de onderhavige richtlijn betrof de vraag of het onderscheid tussen grote risico's en massarisico's ook op WAM-verzekeringen kon worden toegepast. Een aantal Lid-Staten stelde zich op het standpunt dat dit niet het geval kon zijn.

Voor grote risico's wordt er van uitgegaan dat de betreffende verzekeringnemers wegens hun hoedanigheid, grootte of wegens de aard van de te verzekeren risico's geen bijzondere bescherming behoeven in de Lid-Staat waar het risico is gelegen. Bij WAM-risico's is de te beschermen partij echter in de eerste plaats de benadeelde. Omdat benadeelden doorgaans particulieren zijn en bij het totstandkomen van de verzekering geen partij zijn, zou bij WAM-risico's, volgens deze Lid-Staten, altijd het regime voor massarisico's moet gelden.

Nederland stelde zich met een aantal andere Lid-Staten op het standpunt dat het onderscheid tussen grote risico's en massarisico's ook toepasbaar is op WAM-risico's, mits de positie van benadeelden gelijktijdig wordt gewaarborgd. Door te eisen dat dienstverrichtende verzekeraars op gelijke wijze als gevestigde verzekeraars zich aansluiten bij bureau en waarborgfonds en door hen te verplichten een schade-afhandelaar aan te wijzen in de Lid-Staat van dienstverrichting, wordt volgens deze Lid-Staten aan deze voorwaarde voldaan. Het onderscheid tussen grote risico's en massarisico's heeft alsdan uitsluitend betekenis in de verhouding tussen verzekeraar en verzekeringnemer, de benadeelde is in alle gevallen in dezelfde mate beschermd.

Hoewel ten principale besloten werd dat het onderscheid tussen grote risico's en massarisico's op WAM-verzekeringen toepasbaar is, is bij wijze van compromis als overgangsmaatregel het hierboven besproken artikel 11 in de richtlijn opgenomen. Dit artikel bepaalt dat de Lid-Staat van dienstverrichting tijdelijk toezicht mag houden op de technische voorzieningen met betrekking tot grote risico's. Het compromis-karakter van het artikel verklaart de ingewikkelde structuur: een materiële betekenis kan hieraan niet worden toegekend. Nederland heeft zich tijdens de onderhandelingen uitgesproken tegen het bepaalde in artikel II en haar complexe redactie. Er wordt immers niets toegevoegd aan de bescherming van benadeelden. Uiteindelijk heeft Nederland haar verzet opgegeven om de totstandkoming van de richtlijn niet te blokkeren. De betekenis van de richtlijn is gelegen in het toegankelijk maken van de thans nationaal volstrekt gesloten WAM-markten voor buitenlandse dienstverrichtende verzekeraars en in het toepassen van het onderscheid tussen grote risico's en massarisico's bij WAM-verzekeringen. Een verdergaand resultaat was gezien de stemverhouding in de Raad niet te bereiken.

In artikel 4 van de richtlijn zijn reciprociteitsbepalingen opgenomen, die niet beperkt zijn tot WAM-verzekeringen, doch gelden voor het gehele schadeverzekeringsbedrijf. Op grond van deze bepalingen kan de wederkerigheid met derde landen op communautaire grondslag worden beoordeeld en kan door de Gemeenschap actie worden ondernomen indien EG-verzekeraars geen daadwerkelijke toegang tot een derde land verkrijgen die vergelijkbaar is met die welke de Gemeenschap toekent aan verzekeraars van dat derde land c.q. aldaar geen nationale behan-

deling krijgen die dezelfde concurrentiemogelijkheden biedt als aan verzekeraars van dat derde land worden geboden.

De reciprociteitsbepalingen in de richtlijn sluiten nauw aan bij die in de Tweede bankenrichtlijn (89/646/EEG; PbEG L 386 van 30 december 1989).

Nederland was aanvankelijk geen voorstander van deze bepalingen, aangezien deze kunnen leiden tot het verhinderen van toegang tot de markt van de Gemeenschap, maar kon zich vinden in de uiteindelijk tot stand gekomen bepalingen, die de Lid-Staten, middels een comité ter advisering van de Commissie, voldoende invloed geven bij de uitvoering. Hierbij speelt voorts mee dat naar verwachting reeds de mogelijkheid om de instrumenten met betrekking tot de reciprociteit in te zetten, een gunstige uitwerking zal hebben op de toegankelijkheid van de financiële markten van derde landen.

Aangezien de tweede richtlijn levensverzekering (90/619/EEG, PbEG L 330 van 29 november 1990) voor het levensverzekeringsbedrijf in een gelijklopende regeling voorziet, wordt in dit wetsvoorstel de reciprociteit om praktische redenen voor zowel het schade- als het levensverzekeringsbedrijf verwerkt in de WTV. Een wetsvoorstel tot wijziging van de WTV in verband met de tweede richtlijn levensverzekering zal op korte termijn bij de Tweede Kamer worden ingediend.

Het doel van de reciprociteitsbepalingen is het vergroten van de liberalisatie in andere staten. Hiertoe voorziet de richtlijn in procedures voor onderhandelingen met derde landen of, in het uiterste geval, in de mogelijkheid maatregelen te nemen tot opschorting van nieuwe aanvragen voor vergunningen, het verbieden van deelnemingen in EG-verzekeraars of het beperken van het aantal te verlenen vergunningen aan verzekeraars uit de betrokken derde landen of het beperken van het aantal deelnemingen in EG-verzekeraars van verzekeraars uit die derde landen. Deze voorschriften kunnen worden beschouwd als pressiemiddel om andere staten te bewegen tot het openstellen van hun verzekeringsmarkten. De Commissie is bevoegd te beslissen dat dergelijke maatregelen moeten worden genomen. Deze maatregelen kan zij echter slechts nemen op advies van het nog op te richten Comité voor het verzekeringswezen, waarin de Lid-Staten zijn vertegenwoordigd.

Deze besluiten zijn drie maanden geldig, maar kunnen door de Raad van Ministers worden verlengd. In Nederland worden de besluiten op het gebied van de reciprociteit uitgevoerd door de Minister van Financiën.

Teneinde toegang tot derde landen te realiseren voor verzekeraars met zetel in de Gemeenschap, die vergelijkbaar is met de toegang die verzekeraars uit derde landen wordt geboden in de Gemeenschap, heeft de Gemeenschap inzicht nodig in de mate waarin derde land-verzekeraars via dochterondernemingen in de Gemeenschap werkzaam zijn. Het door artikel 4 van de richtlijn in de eerste richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 29 bis en het door artikel 9 van de tweede richtlijn levensverzekering in de eerste richtlijn levensverzekering ingevoegde artikel 32 bis voorzien daarom in een mededelingsplicht van de Lid-Staten jegens de Commissie. Elke vergunningverlening aan een dochteronderneming waarvan één of meer moederondernemingen onder het recht van een derde land vallen, moet worden gemeld. Hetzelfde geldt voor elke (rechtstreekse of middellijke) deelneming van een dergelijke moederonderneming in een verzekeraar met zetel in de Gemeenschap waardoor laatstgenoemde de dochter wordt van eerstgenoemde.

Voor het begrip dochtermaatschappij zij verwezen naar artikel 24a van Boek 2 van het BW, dat het begrip van de (rechtstreekse of middellijke) dochtermaatschappij zoals gehanteerd in de richtlijn, volledig dekt.

Ingevolge het in de eerste richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 29 ter en het in de eerste richtlijn levensverzekering ingevoegde artikel 32 ter, dienen de Lid-Staten de Commissie voorts in kennis te

stellen van eventuele moeilijkheden die hun verzekeraars ondervinden bij vestiging in derde landen of bij uitoefening van hun werkzaamheden aldaar. Indien de Commissie vaststelt dat EG-verzekeraars geen daadwerkelijke toegang tot een derde land verkrijgen die vergelijkbaar is met die welke de Gemeenschap toekent aan verzekeraars van dat derde land c.q. aldaar geen nationale behandeling krijgen die dezelfde concurrentiemogelijkheden biedt als verzekeraars van dat derde land worden geboden, kan zij de Lid-Staten vragen haar mededeling te doen van elke (eerste) vergunningsaanvraag door een dochter waarvan een of meer moederondernemingen onder het recht van het betrokken derde land vallen en elk voornemen tot verwerving van een deelneming door een verzekeraar uit zo'n derde land, in een verzekeraar met zetel in de Gemeenschap. Deze informatie kan de Commissie benutten in haar verdere handelen naar aanleiding van de geconstateerde situaties.

De Commissie kan, in sommige gevallen na verkregen toestemming van de Raad van Ministers, onderhandelingen met dat derde land openen om de ongewenste situatie te verhelpen. Is sprake van ongelijke behandeling van EG-verzekeraars ten opzichte van nationale verzekeraars in een derde land, dan kan de Commissie bovendien besluiten dat de Lid-Staten hun beslissingen moeten beperken of opschorten enerzijds inzake de eerste vergunningsaanvraag van verzekeraars wier moederonderneming onder het recht van het betreffende derde land valt, en anderzijds inzake het verwerven van deelnemingen door dergelijke moederondernemingen in verzekeraars met zetel in een Lid-Staat. Dit besluit is in beginsel ten hoogste drie maanden geldig, maar de Raad van Ministers kan in het licht van het resultaat van de onderhandelingen op voorstel van de Commissie besluiten dat het besluit van de Commissie van kracht blijft.

Het op te richten Comité (zie het door artikel 9 van de tweede richtlijn levensverzekering in de eerste richtlijn levensverzekering ingevoegde artikel 32ter, zesde lid), gevormd door vertegenwoordigers van de Lid-Staten en voorgezeten door een vertegenwoordiger van de Commissie, staat de Commissie bij. De besluiten van de Commissie, gebaseerd op artikel 29ter, vierde lid, van de richtlijn kunnen slechts worden getroffen indien het Comité dienovereenkomstig heeft geadviseerd. Voor de oprichting van het Comité heeft de Commissie een richtlijnvoorstel ingediend (Com (90)344 SYN 286, PbEG C 230 van 15 september 1990).

De besluiten genomen op basis van artikel 29ter, vierde lid, van de richtlijn zijn niet van toepassing op dochtermaatschappijen van verzekeraars met zetel in het derde land die reeds over een vergunning beschikken in de Gemeenschap. De regeling beoogt uitsluitend de mogelijkheid te scheppen nieuwe toetredingen van dochtermaatschappijen tot de Europese verzekeringsmarkt tijdelijk te weren. Het aan beperkingen onderwerpen van verzekeraars met zetel in de Gemeenschap die reeds zijn toegelaten op de verzekeringsmarkt van de Gemeenschap zou overigens ook ingevolge artikel 58 van het EEG-Verdrag niet zijn toegestaan.

5. Aanpassing van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf

Een belangrijk onderwerp bij de verwerking van de richtlijn is de toelatingsprocedure tot de WAM-markt voor dienstverrichtende verzekeraars.

Evenals in de andere Lid-Staten is de Nederlandse WAM-markt thans niet via dienstverrichting toegankelijk. Alleen gevestigde verzekeraars kunnen tot nu toe, na het verkrijgen van een vergunning op basis van artikel 10 van de WTV, WAM-verzekeringen aanbieden, hetgeen een uitzondering betekent in de Nederlandse schadeverzekeringsmarkt, die van oudsher een open karakter heeft.

Zoals in paragraaf 2 is besproken zijn er ingevolge de tweede richtlijn schadeverzekering twee toelatingsprocedures, namelijk de vergunningsprocedure, die alleen een rol kan spelen bij massarisico's, en de notificatieprocedure die dwingend is voorgeschreven voor grote risico's. In Nederland is ook voor de massarisico's de notificatieprocedure voorgeschreven.

Nagegaan is of ook voor de WAM-risico's de notificatieprocedure volstaat.

Bij gebruikmaking van de optie de notificatieprocedure voor WAM-verzekeraars uit te breiden met het voorschrijven van een bewijs van aansluiting bij het bureau en waarborgfonds alsmede met een opgave van naam en adres van de schade-afhandelaar, is dit naar de mening van ondergetekende het geval. Hiermee wordt immers zeker gesteld dat een WAM-verzekeraar aan deze verplichtingen voldaan heeft alvorens hij in Nederland WAM-verzekeringen gaat sluiten. De WAM-verzekeraar moet zich voorts ook bij de uitoefening van de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen houden aan de voorschriften die ingevolge de Nederlandse wet- en regelgeving hier te lande gelden, zoals met betrekking tot de meldingen bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer, het voldoen aan de eisen die de WAM aan de polisvoorwaarden stelt en het rechtstreekse vorderingsrecht van benadeelden. Ingeval zich in dit verband ongewenste praktijken zouden voordoen, kan de Verzekeringskamer effectief optreden door voorschriften of een verbod terzake van acquisitie op te leggen. De aldus uitgebreide notificatieprocedure biedt derhalve de gewenste waarborgen. Het stellen van de vergunningseis zou hier niets extra's toevoegen.

Met inachtneming van bovenstaande wordt in het wetsvoorstel voorgesteld de toegang door middel van dienstverrichting tot de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen afhankelijk te stellen van het voldoen aan de met genoemde elementen uitgebreide notificatieprocedure (artikelen 50f (voor dienstverrichting vanuit een vestiging in de Gemeenschap) en 50k (voor dienstverrichting vanuit een vestiging buiten de Gemeenschap) van de WTV).

De WAM-verzekeraars moeten als extra documenten overleggen: een bewijs van aansluiting bij het Bureau, een bewijs van melding bij het Waarborgfonds en een opgave van naam en adres van de schade-afhandelaar.

Om te verhinderen dat dienstverrichtende WAM-verzekeraars na het voldoen aan de notificatieprocedure tijdens de uitoefening van de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen de aansluiting bij het Bureau verbreken, nalatig zijn in het nakomen van de verplichtingen jegens het Waarborgfonds of niet meer voldoen aan de verplichting hier te lande een schade-afhandelaar te hebben, wordt voorgesteld de bevoegdheid de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen uit te oefenen direct te koppelen aan het blijven voldoen aan al deze plichten (artikel 50e van de WTV). Tevens wordt voorgesteld aan deze opsomming toe te voegen het voldoen aan de verplichtingen tot kennisgeving jegens de Rijksdienst voor het Wegverkeer. Dit onderstreept het nauwe verband dat bestaat tussen de voorzieningen in de WAM ten behoeve van benadeelden en de bevoegdheid de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen uit te oefenen. Het verbinden van de bevoegdheid de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen uit te oefenen aan het voldoen aan de uit de WAM voortvloeiende verplichtingen heeft als bijkomend voordeel dat de WAM-verzekeraar, die voornemens is in Nederland via dienstverrichting de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen uit te oefenen, uit de WTV de verplichtingen zal kunnen afleiden die op hem rusten.

In het huidige artikel 14, tweede lid, onderdeel b, van de WTV wordt van verzekeraars die een vergunning aanvragen voor de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen een verklaring geëist dat de verzeke-

ringsvoorwaarden voldoen aan de door de WAM gestelde eisen. Deze verklaring mag niet worden geëist van dienstverrichtende verzekeraars bij de notificatieprocedure (artikelen 16, eerste lid, van de tweede richtlijn schadeverzekering en 7 van de richtlijn). Voor deze verzekeraars wordt daarom voorgesteld te bepalen dat zij niet bevoegd zijn de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen uit te oefenen zonder dat de verzekeringsvoorwaarden voldoen aan de door de WAM gestelde eisen. Tevens dienen dienstverrichtende WAM-verzekeraars binnen twee weken na de aanvang van de dienstverrichting in de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen aan de Verzekeringskamer een verklaring over te leggen dat hun voorwaarden van verzekering voldoen aan de door de WAM gestelde eisen (artikel 50e, eerste lid, onderdeel d, en negende lid, van de WTV).

Teneinde te bewerkstelligen dat de eisen die worden gesteld aan gevestigde en aan dienstverrichtende verzekeraars zo veel mogelijk overeenstemmen, worden tevens enige aanpassingen van het regime voor gevestigde verzekeraars voorgesteld. Dit heeft de volgende consequenties. Alvorens een vergunning voor de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen wordt verleend, dient een in Nederland gevestigde verzekeraar thans op grond van artikel 14 van de WTV als extra documenten over te leggen een schriftelijk bewijs van aansluiting bij het Nederlands Bureau der motorrijtuigverzekeraars alsmede een verklaring dat zijn polisvoorwaarden voldoen aan de door de WAM gestelde eisen. Artikel 26, derde lid, van de WTV bepaalt vervolgens dat de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen niet uitgeoefend mag worden zonder aansluiting bij het Bureau. Daarmee wordt voorkomen dat de WAM-verzekeraar na het verkrijgen van de vergunning zijn aansluiting bij het Bureau verbreekt.

Ingevolge het onderhavige wetsvoorstel zal voor in Nederland gevestigde verzekeraars in artikel 14, tweede lid, naast de reeds bestaande verplichting tot overlegging van een bewijs van aansluiting bij het Bureau, een bewijs van melding bij het Waarborgfonds Motorverkeer worden geëist.

Nu van een dienstverrichtende WAM-verzekeraar bij de notificatieprocedure geen verklaring mag worden geëist dat zijn verzekeringsvoorwaarden voldoen aan de WAM, wordt voorgesteld dit ook niet meer te eisen van gevestigde verzekeraars bij de vergunningsaanvraag, en ook voor deze verzekeraars te bepalen dat de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen niet mag worden uitgeoefend zonder dat de verzekeringsvoorwaarden voldoen aan de WAM.

Binnen twee weken na de aanvang van de uitoefening van de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen dienen ook gevestigde verzekeraars aan de Verzekeringskamer een verklaring over te leggen dat de voorwaarden van verzekering voldoen aan de door de WAM gestelde eisen (artikel 26, vierde lid).

Voorts wordt in artikel 26 van de WTV opgenomen de eis te voldoen aan de verplichtingen jegens het Waarborgfonds Motorverkeer en de Rijksdienst voor het Wegverkeer.

Ondergetekende is van oordeel dat de dienstverrichting voor WAM-verzekeringen eveneens kan worden toegestaan aan verzekeraars met zetel buiten de Gemeenschap, om de volgende redenen. Ook deze verzekeraars zullen worden verplicht de uitgebreide notificatieprocedure te volgen. Hierdoor zal vast staan, alvorens de verzekeraar de dienstverrichting aanvangt, dat hij is aangesloten bij het Bureau, zich gemeld heeft bij het Waarborgfonds en dat hij een schade-afhandelaar heeft aangesteld. Derde land verzekeraars zullen aldus, evenals binnen de Gemeenschap gevestigde verzekeraars, in evenredigheid bijdragen aan Bureau en Waarborgfonds. Zodra een dergelijke verzekeraar zich bij de verdere uitoefening van de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen niet houdt aan de verplichtingen welke hier te lande op hem rusten, kan de

Verzekeringskamer hiertegen optreden middels haar bevoegdheid voorschriften of een verbod ter zake van acquisitie op te leggen.

Overigens heeft de Verzekeringskamer in het verleden nimmer van haar bevoegdheden ter zake van acquisitie gebruik hoeven maken. De verwachting bestaat daarom dat deze situatie zich ook voor dienstverrichtende WAM-verzekeraars niet licht zal voordoen.

Ingevolge het door artikel 6 van de richtlijn in de tweede richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 12bis, derde lid, kunnen dienstverrichtende verzekeraars verplicht worden, op dezelfde voorwaarden als gevestigde verzekeraars, verzwaarde risico's te dekken. Het is niet noodzakelijk van deze optie gebruik te maken omdat Nederland dergelijke bepalingen thans niet kent.

De richtlijn staat toe de schade-afhandelaar te verplichten de verzekeraar te vertegenwoordigen bij de controle op het bestaan van (geldige) WAM-verzekeringen (ingevolge het door artikel 6 van de richtlijn in de tweede richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 12bis, vierde lid).

Het is niet noodzakelijk van deze optie gebruik te maken. De verplichting tot melding van het sluiten en beëindigen van WAM-verzekeringen bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer rust op de verzekeraar. De verzekeraar zal immers normaal gesproken de verzekeringsadministratie verzorgen. De uitwisseling van gegevens tussen verzekeraar en Rijksdienst kan dan het beste rechtstreeks geschieden. Uiteraard is het niet uitgesloten dat de verzekeraar hiervoor de schade-afhandelaar inschakelt. De verzekeraar blijft echter verantwoordelijk.

Van de optie WAM-verzekeraars te verplichten in de polis of een ander dekkingsbewijs de naam en het adres van de schade-afhandelaar op te nemen is gebruik gemaakt (zie artikel 50b, tweede lid, van de WTV). De ondergetekende acht het van belang dat de schade-afhandelaar bij de verzekeringnemer bekend is, zodat via deze ook eventuele benadeelden kunnen nagaan bij wie zij hun vordering kunnen indienen. Overigens kan deze informatie eveneens bij de Verzekeringskamer worden verkregen. De betreffende gegevens moeten bij de notificatieprocedure worden overgelegd, en ook latere wijzigingen moeten aan de Verzekeringskamer worden gemeld.

Van de optie dat de Lid-Staat van dienstverrichting tijdelijk toezicht mag houden op de technische voorzieningen met betrekking tot grote risico's is geen gebruik gemaakt. Zoals in paragraaf 4 is aangegeven heeft Nederland zich steeds verzet tegen deze bepaling. Zij vormt een beperking van de dienstverrichting die niet gerechtvaardigd wordt door overwegingen van bescherming van benadeelden. In het Besluit technische voorzieningen verzekeringsbedrijf 1990 (Stb. 1990, 480) zal voor de uitgaande dienstverrichting met betrekking tot de grote risico's worden bepaald dat de technische voorzieningen met betrekking tot deze risico's niet onder toezicht zullen staan van de Verzekeringskamer, maar van de toezichthouder in de Lid-Staat van dienstverrichting, voor zover deze gebruik maakt van de overgangsbepaling. Dit voorkomt dubbel toezicht.

6. Aanpassing van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen

De gevolgen van de richtlijn voor de WAM zijn beperkt. De belangrijkste wijzigingen vloeien voort uit het toelaten van dienstverrichtende verzekeraars tot de WAM-markt. In de WAM moet worden bepaald dat aan de verzekeringsplicht die die wet oplegt niet alleen wordt voldaan als een WAM-verzekering is gesloten bij een in Nederland gevestigde verzekeraar, maar ook als een dergelijke verzekering wordt gesloten bij een dienstverrichtende verzekeraar die aan de notificatieprocedure heeft voldaan.

Tevens is ter uitvoering van het door artikel 6 van de richtlijn in de tweede richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 12bis, tweede lid, bepaald dat de WAM-verzekeraars jaarlijks aan het Bureau der Motorrijtuigverzekeraars een bijdrage betalen, berekend op basis van de in Nederland geboekte premie.

7. Gevolgen voor benadeelden, verzekeringnemers, gemoedsbezwaarden en verzekeraars

Conform de doelstelling van de richtlijn zullen de gevolgen van de richtlijn voor benadeelden beperkt zijn. Zij zullen hun vordering rechtstreeks kunnen indienen bij de schade-afhandelaar indien de WAM-verzekering van de aansprakelijke partij in dienstverrichting is gesloten. Indien de verzekeraar niet bij machte is te betalen zal de benadeelde een beroep kunnen doen op het Waarborgfonds Motorverkeer. Het zal voor een benadeelde derhalve niet uitmaken of de aansprakelijke partij verzekerd is bij een gevestigde of een dienstverrichtende verzekeraar.

Voor verzekeringnemers betekent de richtlijn dat hun een grotere keuze wordt geboden voor WAM-verzekeringen, aangezien thans ook WAM-verzekeraars uit het buitenland verzekeringen kunnen aanbieden. Op korte termijn valt evenwel niet te verwachten dat de dienstverrichting naar Nederland voor de massarisco's een grote vlucht zal nemen. Bij deze risico's is een goede communicatie tussen verzekeraar en verzekeringnemer immers van groot belang en vormt lokale aanwezigheid in de markt een voorwaarde voor commercieel succes. Internationaal opererende bedrijven zullen echter nu hun wagenpark in de Gemeenschap bij één WAM-verzekeraar kunnen onderbrengen.

Ingevolge artikel 18 van de WAM kunnen erkend gemoedsbezwaarden in Nederland onder zekere voorwaarden worden vrijgesteld van de verzekeringsplicht.

De richtlijn heeft voor deze groep geen gevolgen.

Voor in Nederland gevestigde verzekeraars met zetel in de Gemeenschap betekent de richtlijn een verruiming van hun mogelijkheden. De nationaal afgesloten WAM-markten zullen in EG-verband via dienstverrichting toegankelijk zijn. Omdat ook de Nederlandse WAM-markt geopend wordt kan dit een toename van concurrentie op de thuismarkt betekenen. Aangezien op de Nederlandse WAM-markt al sprake is van effectieve concurrentie en er reeds een groot aantal WAM-verzekeraars actief is in deze markt, valt te verwachten dat de toename van concurrentie beperkt zal zijn. Voor in Nederland gevestigde verzekeraars met zetel buiten de Gemeenschap kan geen algemene uitspraak over de gevolgen van de richtlijn worden gedaan, omdat de richtlijn op hen geen betrekking heeft en de Lid-Staten vrij zijn om dienstverrichting door dergelijke verzekeraars al dan niet toe te staan.

8. Gevolgen voor Waarborgfonds Motorverkeer, Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars, de Rijksdienst voor het Wegverkeer en de Verzekeringkamer

Voor het Waarborgfonds Motorverkeer zullen door verwerking van de richtlijn enige extra werkzaamheden kunnen ontstaan. Verzekeraars die voornemens zijn in Nederland via dienstverrichting of vestiging de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen uit te oefenen, dienen zich bij het Fonds te melden en het Fonds zal van deze melding een bewijs moeten toesturen.

Daartegenover staat dat het Fonds, in tegenstelling tot thans, van aanvang af op de hoogte zal zijn van het opereren van een nieuwe WAM-verzekeraar op de Nederlandse markt. Dienstverrichtende

WAM-verzekeraars zullen op dezelfde voet als in Nederland gevestigde verzekeraars financieel bijdragen aan het Waarborgfonds. Indien een verzekeraar in betalingsonmacht verkeert, of weigerachtig is te betalen (bijvoorbeeld in het geval waarin tussen de verzekeraar en het Waarborgfonds onenigheid bestaat over wie de benadeelde moet vergoeden), kan het Waarborgfonds, indien zij de schade van de benadeelde heeft vergoed, de uitkering op de verzekeraar verhalen. Indien het een dienstverrichtende verzekeraar betreft dan zal het Fonds in het uiterste geval in het buitenland moeten procederen. Voor een professionele organisatie als het Waarborgfonds moet dit niet al te bezwaarlijk worden geacht. Overigens is in EG-verband in het EEG-Bevoegdheids en executieverdrag (Trbl. 1969, nr. 101) de rechtsmacht en tenuitvoerlegging van vonnissen binnen de Gemeenschap geregeld. Dat betekent voor gedingen, door het Waarborgfonds te voeren met betrekking tot verkeersongevallen, dat de Nederlandse rechter in het algemeen bevoegd zal zijn (artikel 5, derde lid, van het Verdrag).

Zodra een verzekeraar zich onoorbaar opstelt, zal het Waarborgfonds de Verzekeringskamer hiervan in kennis stellen. De Verzekeringskamer kan naar aanleiding hiervan besluiten aan de verzekeraar voorschriften of een verbod ter zake van acquisitie op te leggen.

Wat betreft het insolventie-risico wordt opgemerkt dat hier geen principieel verschil bestaat tussen gevestigde verzekeraars en dienstverrichtende verzekeraars. Beide dragen naar rato van het aantal in Nederland verzekerde motorrijtuigen bij aan het Fonds en het Fonds draagt voor hetzelfde aantal motorrijtuigen risico. Overigens is de component voor dit risico in de huidige door het Fonds vastgestelde bijdrage nihil. De verwachting is dat hierin voorlopig geen verandering zal komen.

Dienstverrichtende verzekeraars zullen van de aanvang af zijn aangesloten bij het Nederlands Bureau der motorrijtuigverzekeraars. Het bureau zal, als aan de eis tot aansluiting is voldaan, aan verzekeraars een bewijs van die aansluiting moeten toezenden. Het vaststellen van de jaarlijkse bijdragen van verzekeraars aan het Bureau zal op dezelfde wijze kunnen geschieden als thans het geval is. Dienstverrichtende WAM-verzekeraars zullen op dezelfde voet als in Nederland gevestigde verzekeraars financieel bijdragen aan het Bureau. Het Bureau zal echter geen eenmalige entree-bijdrage of minimumcontributie meer mogen vragen van verzekeraars. Ingevolge de richtlijn mogen slechts bijdragen geheven worden, berekend op basis van premie-inkomen of aantal verzekerde voertuigen in de Lid-Staat van dienstverrichting. Wel is het vragen van voorschotten geoorloofd, mits deze zijn gerelateerd aan premie-inkomen of aantallen verzekerde voertuigen.

Gegevens die het Bureau nodig heeft van verzekeraars, zoals naam en adres van de schade-afhandelaar, zal zij rechtstreeks bij hen kunnen opvragen.

Eventueel kan het Bureau deze gegevens bij de Verzekeringskamer opvragen.

De gevolgen voor de Rijksdienst voor het Wegverkeer zijn beperkt. De Dienst zal nu ook meldingen moeten verwerken van dienstverrichtende verzekeraars.

Ook voor de Verzekeringskamer zijn de gevolgen beperkt. Door de voor dienstverrichtende WAM-verzekeraars ingevoerde notificatieprocedure zal haar werk in kwantitatieve zin enigszins kunnen toenemen.

9. Dereguleringsaspecten en financiële gevolgen voor de Rijksbegroting

Dit voorstel bevat voornamelijk bepalingen die uitvoering geven aan dwingende voorschriften van de richtlijn. Daarnaast is het systeem voor

in Nederland gevestigde verzekeraars in lijn gebracht met de bepalingen voor dienstverrichtende verzekeraars, teneinde aan beide zo veel mogelijk dezelfde verplichtingen op te leggen. Tevens is gebruik gemaakt van enkele facultatieve bepalingen van de richtlijn. Dit echter uitsluitend voor zover dit bij kan dragen aan de bescherming van de positie van benadeelden.

Er zijn geen financiële gevolgen voor de Rijksbegroting.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I

A. Artikel 1, eerste lid, onderdeel i

Ingevolge artikel 2 van de richtlijn wordt de omschrijving van het begrip «grote risico's» in het eerste lid, onderdeel i, uitgebreid met de branches Voertuigcasco, Aansprakelijkheid motorrijtuigen en Aansprakelijkheid wegvervoer. De desbetreffende risico's kunnen nu ook in communautaire co-assurantie worden verzekerd, ook als de eerste verzekeraar in een andere Lid-Staat dan Nederland is gevestigd.

B. Artikel 7, eerste lid, onderdeel b

De verwijzing in dit artikel naar de artikelen 50e tot en met 50l is aangepast aan de vernummering van deze artikelen tot 50f tot en met 50m (zie onderdeel N). Tevens is het nieuwe artikel 50e toegevoegd aan de opsomming van artikelen die van toepassing zijn op de in onderdeel b bedoelde verzekeraars. Dit artikel zal van toepassing zijn voor zover deze verzekeraars met zetel buiten Nederland vanuit een vestiging buiten Nederland in de uitoefening van het directe verzekeringsbedrijf WAM-verzekeringen sluiten.

C. Artikel 12, eerste lid

Ingevolge deze toevoeging kan de Verzekeringskamer, ook indien aan de door de WTV gestelde eisen voor het verkrijgen van een vergunning is voldaan en de vergunning derhalve zou moeten worden verleend, de beslissing op de vergunningsaanvraag opschorten dan wel vergunning verlenen aan een door de Minister van Financiën te bepalen maximum aantal verzekeraars uit een derde land. Dit vloeit rechtstreeks voort uit de maatregelen op het gebied van de reciprociteit, genomen op grond van artikel 81b, vierde lid, aanhef en onderdeel b (zie onderdeel V).

D. Artikel 14, tweede lid, onderdeel b

Ter uitvoering van artikel 7 van de richtlijn is in de artikelen 50f (nieuw), derde lid, en 50k (nieuw), vierde lid, (onderdelen K en N) voor WAM-verzekeraars die voornemens zijn naar Nederland diensten te verrichten o.a. de verplichting opgenomen tot overlegging van een bewijs van aansluiting bij het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars en van melding bij het Waarborgfonds Motorverkeer. Teneinde op deze punten aan gevestigde en dienstverrichtende verzekeraars gelijke verplichtingen op te leggen is in het tweede lid van artikel 14 voor gevestigde verzekeraars naast de reeds bestaande verplichting tot overlegging van een bewijs van aansluiting bij het Bureau een bewijs van melding opgenomen bij het Waarborgfonds Motorverkeer. Als bewijs kan gelden een verklaring van aanmelding, afgegeven door het Waarborgfonds. Met de voorgestelde uitbreiding wordt zeker gesteld dat de verzekeraar reeds

vanaf het moment waarop hij zijn activiteiten aanvangt, is aangesloten bij het Bureau en bij zal dragen aan het Waarborgfonds.

In het huidige artikel 14, tweede lid, onderdeel b, wordt voor de vergunningsaanvraag een verklaring van de WAM-verzekeraar geëist dat zijn verzekeringsvoorwaarden voldoen aan de door de WAM gestelde eisen. Gelet op het feit dat deze eis ingevolge de richtlijn niet mag worden gesteld aan dienstverrichtende verzekeraars (artikelen 16, eerste lid, van de tweede richtlijn schadeverzekering en 7 van de richtlijn) is voor deze verzekeraars in artikel 50e (nieuw), eerste lid, onderdeel d, bepaald dat de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen niet mag worden uitgeoefend zonder dat de polisvoorwaarden voldoen aan de door de WAM gestelde eisen. Teneinde aan gevestigde en dienstverrichtende verzekeraars op dit punt gelijke verplichtingen op te leggen, is voor gevestigde verzekeraars in artikel 26, derde lid, onderdeel d (zie onderdeel G) in een zelfde bepaling voorzien.

Tevens is in artikel 26, vierde lid, de verplichting opgenomen om binnen twee weken na de aanvang van de uitoefening van de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen aan de Verzekeringskamer een verklaring over te leggen dat de voorwaarden van verzekering voldoen aan de door de WAM gestelde eisen. De verplichte verklaring bij de vergunningsaanvraag in artikel 14, tweede lid, onderdeel b, kan daarmee vervallen.

E. Artikel 16

De termijn waarbinnen de Verzekeringskamer haar beslissing op de aanvraag van een vergunning aan de aanvrager moet meedelen kan niet in acht worden genomen indien een dergelijke beslissing als gevolg van maatregelen op het gebied van de reciprociteit, genomen op grond van artikel 81b, vierde lid, aanhef en onderdeel b, moet worden opgeschort (onderdeel V). Indien op grond van die bepaling slechts een bepaald aantal vergunningen mag worden verleend, en als gevolg daarvan vergunningen niet kunnen worden verleend, zou de termijn van twee maanden, genoemd in artikel 16, eerste lid, daarentegen onnodig lang zijn. De Verzekeringskamer stelt de aanvrager in beide gevallen zo spoedig mogelijk in kennis (artikel 81b, vijfde lid).

Voor het begrip dochtermaatschappij zij verwezen naar artikel 24a van boek 2 BW, dat dit begrip zoals gehanteerd in de richtlijn, volledig dekt.

F. Artikel 18a

Het tweede lid van dit artikel geeft uitvoering aan het door artikel 4 van de richtlijn in de eerste richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 29 bis, onderdeel a, en laatste alinea, en het door artikel 9 van de tweede richtlijn levensverzekering in de eerste richtlijn levensverzekering ingevoegde artikel 32 bis, onderdeel a, en laatste alinea. Het behelst voor de Verzekeringskamer de mededelingsplicht aan de Europese Commissie voor eerste vergunningsaanvragen. Verwezen wordt naar paragraaf 4 van het algemene deel van de toelichting. Aangezien de Verzekeringskamer belast is met het verlenen van vergunningen is de mededelingsplicht om praktische redenen aan haar opgedragen. Teneinde de Verzekeringskamer in staat te stellen aan deze mededelingsplicht te voldoen, wordt in het eerste lid de aanvrager van een vergunning de verplichting opgelegd de betrokken informatie aan de Verzekeringskamer te verstrekken.

G. Artikel 26, derde en vierde lid

Artikel 26, derde lid, bevat de verplichtingen waaraan in Nederland

gevestigde verzekeraars bij de uitoefening van de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen moeten voldoen. Het huidige derde lid noemt alleen de aansluiting bij het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars.

Teneinde aan gevestigde en dienstverrichtende verzekeraars gelijke verplichtingen op te leggen, wordt voorgesteld om op deze plaats ook voor gevestigde verzekeraars twee verplichtingen die krachtens de WAM op verzekeraars rusten (jegens het Waarborgfonds Motorverkeer en de Rijksdienst voor het Wegverkeer) op te nemen alsmede de eis dat de polisvoorwaarden voldoen aan de eisen die de WAM stelt. Ten bewijze dat aan deze laatste eis is voldaan dient de verzekeraar ingevolge het vierde lid binnen twee weken na de aanvang van de uitoefening van de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen een desbetreffende verklaring over te leggen aan de Verzekeringskamer (zie ook de toelichting bij onderdeel D betreffende artikel 14, tweede lid, onderdeel b). Voor dienstverrichtende WAM-verzekeraars zijn deze verplichtingen opgenomen in artikel 50e (nieuw), eerste lid, onderdeel d, en negende lid (zie onderdeel O).

H. Artikel 29b, eerste lid

De Verzekeringskamer dient de door hier te lande gevestigde verzekeraars in dienstverrichting geboekte premie mee te delen aan de toezichthouder van de Lid-Staat van dienstverrichting, gespecificeerd naar branchegroep.

Artikel 9 van de richtlijn schrijft voor dat binnen de in de branchegroep voertuigenverzekering (de branches Voertuigcasco, Vervoerde goederen, Aansprakelijkheid motorrijtuigen en Aansprakelijkheid wegvervoer) geboekte premie, de in de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen geboekte premie afzonderlijk wordt vermeld. De Lid-Staat van dienstverrichting kan deze gegevens gebruiken voor de vaststelling van de bijdragen aan waarborgfonds en bureau. Bij inkomende dienstverrichting ontvangt de Verzekeringskamer deze cijfers van de toezichthouders van de Lid-Staten van waaruit de diensten worden verricht.

I. Artikel 46

Aan de opsomming van de situaties waarin de vertegenwoordiger van de verzekeraar met zetel in een andere Lid-Staat dan Nederland geacht wordt niet meer in staat te zijn zijn taak te vervullen, zijn toegevoegd de surséance van betaling en de onderbewindstelling van één of meer goederen als bedoeld in titel 19 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

J. Artikel 47, eerste lid

Verwezen wordt naar de toelichting bij onderdeel I.

K. Artikel 50b, tweede lid

Artikel 50b is een uitwerking van artikel 21, tweede lid, van de tweede richtlijn schadeverzekering, en houdt in dat bij het verrichten van diensten naar Nederland in de polis of enig ander dekkingsbewijs het adres moet worden vermeld van de vestiging van waaruit de overeenkomst van verzekering is gesloten en, voor het geval deze vestiging niet tevens de zetel is, ook het adres van deze zetel. Met artikel 8 van de richtlijn wordt de Lid-Staten de mogelijkheid gegeven deze bepaling uit te breiden met de verplichting voor dienstverrichtende WAM-verzekeraars de naam en het adres van de schade-afhandelaar in bedoelde documenten op te nemen. De ondergetekende acht het van belang dat

de schade-afhandelaar bij de verzekeringnemer bekend is, zodat via deze ook eventuele benadeelden kunnen nagaan bij wie zij hun vordering kunnen indienen. Het tweede lid van artikel 50b is dienovereenkomstig aangevuld. Overigens kunnen benadeelden te allen tijde bij de Verzekeringskamer naam en adres van de schadeafhandelaar nagaan, die deze informatie bij de notificatieprocedure ontvangt en van latere wijzigingen op de hoogte wordt gehouden (artikelen 50e, achtste lid, 50f, derde lid, onderdeel c, 50k, vierde lid, onderdeel c).

L. Artikel 50c

Verwezen wordt naar de toelichting bij onderdeel B van Artikel I, betreffende artikel 7.

M. Artikel 50d

Schadeverzekeraars moeten, alvorens diensten te kunnen verrichten naar Nederland, aan de notificatieprocedure hebben voldaan. Inlichtingen hierover kunnen ingevolge dit artikel worden verkregen bij de Verzekeringskamer. De uitbreiding van de notificatieprocedure tot WAM-verzekeraars noodzaakt tot aanvulling van artikel 50d met de bepalingen die van toepassing zijn op deze verzekeraars.

N. Artikelen 50e tot en met 50l

Door invoeging van een nieuw artikel 50e (zie onderdeel O), dienen de huidige artikelen 50e tot en met 50l te worden vernummerd tot 50f tot en met 50m.

O. Artikel 50e

Het voorgestelde eerste lid, onderdelen a tot en met d, van dit artikel legt dienstverrichtende verzekeraars die de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen uitoefenen dezelfde plichten op als het voorgestelde artikel 26, derde lid, oplegt aan in Nederland gevestigde verzekeraars.

De eis een schade-afhandelaar aan te stellen (eerste lid, onderdeel e) wordt uitsluitend aan dienstverrichtende WAM-verzekeraars gesteld (ingevolge het door artikel 6 van de richtlijn in de tweede richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 12bis, vierde lid) teneinde te voorkomen dat benadeelden zich tot een verzekeraar in het buitenland zouden moeten wenden. Voor wat betreft personen die in aanmerking komen om als schadeafhandelaar te worden aangewezen valt onder meer te denken aan gespecialiseerde schaderegelaars, tussenpersonen of advocaten. De schade-afhandelaar mag zich echter voor de verzekeraar die hem aanstelde niet bezig houden met de uitoefening van het directe verzekeringsbedrijf. Hij mag uitsluitend worden belast met het namens de verzekeraar afwickelen van vorderingen van benadeelden en dient over voldoende bevoegdheden te beschikken om de verzekeraar, zowel in als buiten rechte, te vertegenwoordigen daaronder mede begrepen het doen van schade-uitkeringen. Hiertoe is niet vereist dat in Nederland fondsen worden aangehouden. In het vierde lid is tevens de verplichting opgenomen aan de Verzekeringskamer de akte van aanstelling van de schade-afhandelaar over te leggen. Zij kan aan de hand hiervan nagaan of de schade-afhandelaar daadwerkelijk is aangesteld en over de vereiste bevoegdheden beschikt.

In het vijfde, zesde en zevende lid worden waarborgen getroffen in geval van ontslag van en bedanken door de schade-afhandelaar, alsmede voor het overlijden, de surséance van betaling, de faillietverklaring, de onderbewindstelling van één of meer goederen als bedoeld in titel 19

van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en de ondercuratelestelling van de schadeafhandelaar. Hierbij is aansluiting gezocht bij de regeling voor de vertegenwoordiger van de verzekeraar in de artikelen 45 tot en met 47 van de WTV.

Ingevolge het achtste lid zijn de Verzekeringskamer en de verzekeringnemer steeds op de hoogte van de actuele naam en adres van de schade-afhandelaar. Zij zullen benadeelden, indien nodig, hiervan op de hoogte kunnen stellen.

Ingevolge het negende lid dient de verzekeraar binnen twee weken na de aanvang van de dienstverrichting aan de Verzekeringskamer een verklaring over te leggen dat de voorwaarden van verzekering voldoen aan de door de WAM gestelde eisen.

Het tiende lid van artikel 50e beoogt voor dienstverrichtende verzekeraars een zelfde mogelijkheid van ontheffing te verschaffen van de verplichtingen voor WAM-verzekeraars als het bestaande artikel 26, vierde lid, biedt aan gevestigde verzekeraars die, als bijkomend risico, aansprakelijkheden dekken die voortvloeien uit het gebruik van motorrijtuigen, maar waarbij geen sprake is van verzekeringen in de zin van artikel 2, eerste lid, van de WAM. In bepaalde situaties dekken verzekeraars uitsluitend het meerdere boven de door de WAM voorgeschreven verzekerde sommen. Met name voor deze gevallen is het wenselijk dat de Verzekeringskamer ontheffing kan verlenen van de bedoelde verplichtingen.

P. Artikel 50f

De notificatieprocedure waaraan een verzekeraar moet voldoen die voornemens is vanuit een vestiging in de Gemeenschap diensten te verrichten naar Nederland, wordt voor de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen uitgebreid met een bewijs van aansluiting bij het Bureau, een bewijs van aanmelding bij het Waarborgfonds, alsmede met een opgave van naam en adres van de schade-afhandelaar. Voor de dienstverrichting vanuit vestigingen buiten de Gemeenschap wordt eenzelfde uitbreiding voorgesteld in artikel 50k (onderdeel S). Met de voorgestelde uitbreiding wordt zeker gesteld dat de verzekeraar vanaf het moment waarop hij zijn activiteiten aanvangt is aangesloten bij het Bureau, bij zal dragen aan het Waarborgfonds en een schade-afhandelaar heeft aangesteld.

Q. Artikel 50g

Deze wijziging vloeit voort uit de vernummering van artikel 50e tot 50f (onderdeel N). De verwijzing naar het derde lid van artikel 50f is nodig in verband met de uitbreiding van de notificatieprocedure tot WAM-verzekeraars.

R. Artikel 50h

De wijzigingen vloeien voort uit de vernummering van de artikelen 50e en 50f tot 50f en 50g (onderdeel N).

S. Artikel 50k

Verwezen wordt naar de toelichting bij artikel 50f (onderdeel P). De wijziging in het vijfde lid vloeit voort uit de vernummering van de artikelen 50f en 50g tot 50g en 50h (onderdeel N).

T. Artikel 501

Verzekeraars die vanuit een vestiging buiten de Gemeenschap diensten verrichten naar Nederland zijn verplicht aan de Verzekeringskamer de per branchegroep in dienstverrichting geboekte premies op te geven. De in de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen geboekte premie moet echter afzonderlijk worden vermeld. Zie ook de toelichting bij onderdeel H betreffende artikel 29b, eerste lid.

Het tweede lid is gewijzigd in verband met de vernummering van de artikel 50h tot 50i (onderdeel N).

U. Artikel 50m, eerste lid

Ingevolge deze wijziging kan de Verzekeringskamer op grond van artikel 50m, eerste lid, voorschriften of een verbod ter zake van acquisitie opleggen aan verzekeraars met zetel in de Gemeenschap, die vanuit een vestiging buiten de Gemeenschap diensten naar Nederland verrichten.

V. Artikelen 81a en 81b

Artikel 81a

Het tweede lid van dit artikel geeft uitvoering aan het door artikel 4 van de richtlijn in de eerste richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 29 bis, onderdeel b, en het door artikel 9 van de tweede richtlijn levensverzekering in de eerste richtlijn levensverzekering ingevoegde artikel 32 bis, onderdeel b. Het behelst voor de Verzekeringskamer de mededelingsplicht aan de Europese Commissie voor elke deelneming van een onderneming uit een derde land in een verzekeraar met zetel in Nederland die daardoor dochter wordt van die derde land-onderneming. Verwezen wordt naar paragraaf 4 van het algemene deel van de toelichting. Aangezien de Verzekeringskamer belast is met de mededelingsplicht ten aanzien van het verlenen van vergunningen en aan haar ingevolge artikel 30a van de WTV ook reeds door de desbetreffende verzekeraar opgave wordt gedaan van de rechtstreekse of middelrijke deelnemingen voor meer dan 15% in zijn onderneming, is ook deze mededelingsplicht om praktische redenen aan de Verzekeringskamer opgedragen. Teneinde de Verzekeringskamer in staat te stellen aan deze mededelingsplicht te voldoen, wordt in het eerste lid de moederonderneming de verplichting opgelegd de betrokken informatie aan de Verzekeringskamer te verstrekken.

Artikel 81b

Ingevolge het tweede en derde lid beschikt de Minister van Financiën over de informatie waarmee hij kan voldoen aan de meldingsplicht jegens de Commissie, die ingevolge het door artikel 4 van de richtlijn in de eerste richtlijn schadeverzekering ingevoegde artikel 29 ter, vijfde lid, en het door artikel 9 van de tweede richtlijn levensverzekering in de eerste richtlijn levensverzekering ingevoegde artikel 32 ter, vijfde lid, aan de Lid-Staten wordt opgelegd ter zake van voorgenomen deelnemingen door derde land-verzekeraars in verzekeraars met zetel in de Gemeenschap, waardoor deze haar dochter wordt, en ter zake van vergunningsaanvragen van dergelijke verzekeraars.

Ingevolge het vierde tot en met zevende lid kan de Minister van Financiën uitvoering geven aan artikel 29 ter, vierde lid, van de eerste richtlijn schadeverzekering en artikel 32 ter, vierde lid van de eerste richtlijn levensverzekering. Het betreft enerzijds het door de Verzekeringskamer opschorten van de beslissing op een eerste vergunningsaanvraag van verzekeraars wier moederonderneming onder het recht van een bepaald derde land valt dan wel het aan niet meer dan een door hem

te bepalen aantal verzekeraars uit dat derde land verlenen van een vergunning. Daarnaast kan de Minister van Financiën ondernemingen uit door hem aan te wijzen derde landen verbieden deelnemingen te verwerven in ondernemingen met zetel in Nederland die een vergunning hebben indien deze daardoor dochter zouden worden van die derde land-ondernemingen.

Het negende lid voorziet in een ontheffing van het verbod een deelneming te verwerven. Deze ontheffing kan verleend worden in geval de Europese Commissie bepaald heeft dat de Lid-Staten het aantal deelnemingen, te verwerven door de verzekeraars uit het betreffende derde land, in aantal moeten beperken.

Ingevolge het elfde lid is degene die de deelneming heeft verworven, gehouden de deelneming ongedaan te maken.

Ingevolge het twaalfde lid zijn handelingen uit hoofde van de deelneming die zijn verricht in strijd met het verbod, bedoeld in het vierde lid, onderdeel a, nietig.

Het dertiende lid geeft uitvoering aan artikel 29 ter, vierde lid, laatste alinea, van de eerste richtlijn schadeverzekering en artikel 32 ter, vierde lid, laatste alinea, van de eerste richtlijn levensverzekering.

De beperkingen die de Minister van Financiën kan opleggen aan derde landverzekeraars, kunnen niet worden toegepast op aanvragen van vergunningen door dochtermaatschappijen van verzekeraars met zetel in de Gemeenschap, die op hun beurt dochter zijn van een verzekeraar met zetel buiten de Gemeenschap, en op verwerving van deelnemingen door verzekeraars met zetel in de Gemeenschap, die op hun beurt dochter zijn van een verzekeraar met zetel buiten de Gemeenschap. Is aan derde land-verzekeraars eenmaal toegang tot de verzekeringsmarkt van de Gemeenschap verleend, dan worden deze ingevolge de reciprociteitsbepalingen niet aan beperkingen onderworpen.

Artikel II

A. Artikel 1

De begripsomschrijving van «verzekeraar» is uitgebreid met dienstverrichtende verzekeraars, zodat aan de verzekeringsplicht op grond van de WAM tevens wordt voldaan als een WAM-verzekering wordt gesloten bij een buiten Nederland gevestigde verzekeraar die aan de notificatieprocedure ingevolge de WTV heeft voldaan.

B. Artikel 2

Voor de wijziging in het vijfde lid zij verwezen naar de toelichting bij onderdeel A van Artikel II, betreffende artikel 1.

Het nieuwe negende lid is toegevoegd in verband met het bepaalde in artikel 6 van de richtlijn. Het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars mag van de aangesloten verzekeraars geen andere bijdrage eisen dan berekend is op basis van hun premie-inkomen of het aantal door hen in de betrokken branche in die Lid-Staat gedekte risico's. In de huidige situatie zijn de jaarlijkse bijdragen aan het Bureau deels gerelateerd aan het premie-inkomen en deels aan het aantal verzekerde voertuigen. In het negende lid is hierbij aangesloten. Thans vraagt het Bureau voorts nog eenmalige entree-bijdragen, alsmede een minimum-contributie. Deze entreebijdragen en de minimum-contributie zullen niet meer in rekening mogen worden gebracht bij dienstverrichtende verzekeraars.

Teneinde op dit punt gevestigde en dienstverrichtende verzekeraars gelijk te behandelen, zullen deze bedragen voortaan ook niet meer mogen worden geëist van gevestigde verzekeraars.

C. Artikel 24, eerste lid

Dienstverrichtende verzekeraars worden door deze wijziging (in samenhang met de gewijzigde begripsomschrijving van «verzekeraar» in artikel 1 van de WAM) op dezelfde voet als gevestigde verzekeraars verplicht jaarlijks bij te dragen aan het Waarborgfonds Motorverkeer. Het bureau, dat ingevolge deze begripsomschrijving eveneens als verzekeraar wordt beschouwd, is van de verplichting tot bijdrage uitgezonderd. De heffing dient ingevolge de richtlijn te worden berekend op basis van premie-inkomsten of het aantal in de betrokken branche in die Lid-Staat gedekte risico's. Op dezelfde grondslag mag een voorschot worden geheven in verband met de in het komend jaar te verwachten schadelast. De huidige formulering van artikel 24 bepaalt dat de bijdrage verband houdt met het aantal en de aard van de verzekerde motorrijtuigen. Deze formulering is aangescherpt om haar in overeenstemming te brengen met de richtlijn.

D. Artikel 24a, eerste lid

Behalve de jaarlijkse bijdragen aan het Waarborgfonds Motorverkeer (onderdeel C van Artikel II, betreffende artikel 24, eerste lid) zullen dienstverrichtende WAM-verzekeraars, evenals gevestigde verzekeraars (met uitzondering van het Bureau), worden aangeslagen voor mogelijke tekorten van het Waarborgfonds. Ook deze bijdragen dienen ingevolge de richtlijn plaats te vinden op basis van het premie-inkomen of het aantal door hen in de betrokken branche in die Lid-Staat gedekte risico's. *Hiertoe is het begrip verzekeraar gewijzigd en zijn de woorden «in Nederland» toegevoegd.*

E. Hoofdstuk 5

De bevoegdheid de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen uit te oefenen kan een verzekeraar verliezen door het intrekken van de vergunning (als het gevestigde verzekeraars betreft) of door het opleggen van een acquisitieverbod (in geval van dienstverrichting). Het opschrift van het hoofdstuk geeft beide mogelijkheden weer.

F. Artikel 28

Verwezen wordt naar de toelichting bij onderdeel E van Artikel II, betreffende hoofdstuk 5.

Artikelen III, IV en V

De wijzigingen van de Pensioen- en spaarfondsenwet en de Wet betreffende verplichte deelneming in een beroepspensioenregeling vloeien voort uit de vernummering van de artikelen 50e tot en met 50l tot 50f tot en met 50m (onderdeel N van Artikel I). De wijziging in de Wet op de economische delicten, vloeit tevens voort uit de strafbaarstelling van het niet voldoen aan de artikelen 81a, eerste lid, en 81b, tweede en elfde lid van de WTV.

De Minister van Financiën,
W. Kok